

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 27.

Femte Sessjon.

25de Møde.

Mandagen den 14de November.

(Forts.)

**Ministeren for Kirke- og Under-
viisningsvæsenet** (fortsat): Det har
ogsaa Regjeringen bestandigt havt for Øie,
naar Spørgsmaalet var om at sælge det til
Fideicommissær, Stamhuse, Lehn og offentlige
Stiftelser hørende Bøndergods; det er næsten
altid blevet overladt til Fæsterne. Den hele
Plan, der har været forelagt, naar Spørgs-
maalet var om at give en saadan Bevilling,
er altid gaaet ud paa, at Godserne skulde
overlades til Fæsterne; og i senere Tid, fra
1845 af, er det, naar der har været søgt om
Bevilling, udtrykkelig gjort til Betingelse, at
de skulde ikke overlades til Andre end Fæsterne;
og i de enkelte Tilfælde, hvor Fæstet var løs-
digt, saa er det altid blevet antaget, at Afhæn-
delse ikke maatte ske uden ifølge Cancelliets
eller andre vedkommende Autoriteters Samtykke.
Disse for disse Fæstere meget betydelige Goder
betages dem aldeles ved det Lovudkast, der her
er forelagt; men her vil man sætte noget An-
det istedetfor, navnlig, at, naar en Fideicom-
missær eller Lehnbestidder vil sælge sit Bønder-
gods, kan han faae en Præmie af 20 pCt.,
naar han sælger til Fæsterne, og ellers kun
10 pCt. Hele Forfjellen er altsaa i det
Højeste kun 10 pCt., og det er slet ikke sagt,
at Fæsterne ere istand til at gjøre Udvei til at
købe, og, naar de ikke ere istand dertil, maae
de finde sig i, at Gaardene gaae over til en
Anden. Man kunde tænke sig, at En folgte
hele Complexet af Bøndergods, og i det Til-
fælde fik han naturligviis en Præmie af 10
pCt., og, forsaavidt der ikke var truffet nogen
anden Accord med Fæsterne, bliver det natur-

ligviis folgt til den Høistbydende. Der har
to Gange i dette Thing været forelagt et lig-
nende Forslag. Jeg har i den Tid som Lands-
thingsmand paa det Stærkeste udtalt mig imod
Lovudkastet og navnlig ogsaa med Hensyn til
det Onde, man derved paafører Fæsteren. Man
har derimod gjort gjældende, at Fæsterne og
deres Børn have ingen Ret til at faae Gaar-
den. Deri er jeg ganske enig, og jeg er der-
for en afgjort Modstander af alle Forslag, der
gaae ud paa at tvinge Eierne til at overlade
Gaardene til Fæsterne. Naar her er Spørgs-
maal om at give Folk Ret til at sælge, der
ellers ingen Berettigelse have dertil, og da den nu-
værende Tingenes Tilstand medfører, at Fæ-
sterens Børn ialmindelighed have det Gode at
komme i Gaardens Bestidelse efter Fæsterens
Død paa taalelige Vilkaar — Noget, der er
vel ikke hjemlet dem som Ret, men som dog
er begrundet i den hele af Lovgivningen op-
staaede Tilstand — saa er det uret at berøve
dem dette Gode ved en Lov som den omhand-
lede. Saa afgjort en Modstander jeg end er
af alle Forslag, der gaae ud paa enhver
Eiendomsretskrænkelse, altsaa ogsaa mod at for-
vandle Fæsteren til Eier uden den rette Ved-
kommendes Samtykke, ligesaa afgjort en Fjende
er jeg af ethvert Forslag, der gaaer ud paa
at betage Fæsterne de Fordele, de ifølge den
Tingenes Orden, der nu engang har dannet
sig under Lovens Beskyttelse, ere i Bestidelse
af, og som kunne begrunde deres Familiers
fremtidige Lykke. Det er mig kjært, at den
ærede Forslagsstiller nu erkender, at man ogsaa
maa tilraade Arvefæste og tilraade det ved
Siden af Fæstes Overgang til fuld Selveien-
dom. Jeg troer, det er vigtigt for Fæsterne,
at Arvefæste er at faae, og jeg troer ogsaa,
at det er en ugrundet Forbød, man har